

# List do Hebrajczyków

## Глава 1

**1.** Багато разів і багатьма способами говорив колись Бог до [наших] батьків через пророків. **2.** В останні ж ці дні заговорив до нас через Сина, якого поставив спадкоємцем усього і через якого створив віки. **3.** Він, будучи сяйвом слави та образом його сутності, утримуючи все словом своєї сили, вчинивши [собою] очищення [наших] гріхів, - сів праворуч величності на висотах. **4.** Він настільки крашій від ангелів, наскільки преславнішим від них є його ім'я, яке він успадкував. **5.** Бо кому з ангелів і коли мовилося: Ти є Сином моїм, я нині породив тебе. Або: Я буду йому за Батька, а він буде мені за Сина. **6.** Коли ж знову вводить первітка до всесвіту, то каже: І хай поклоняться йому всі Божі ангели. **7.** А до ангелів каже: Ти робиш духів своїми ангелами, а палючий вогонь - своїми слугами. **8.** І про Сина: Боже, твій престіл до вік віку, і руків'я праведності твоєї - це руків'я твого Царства. **9.** Ти полюбив справедливість і зненавидів беззаконня, тому помастив тебе, Боже, твій Бог оливою радости - більше, ніж друзів твоїх. **10.** І ще: Ти, Господи, на початку заснував землю, і небеса є ділом твоїх рук. **11.** Ті згинуть, а ти - стояти меш; і всі, мов одяг, зістаряться. **12.** Наче одяг, зміниш їх, - і як одяг, вони змінятися. Ти ж є той самий, і рокам твоїм не буде кінця. **13.** Кому з ангелів і коли мовив: Сядь праворуч мене, доки не покладу твоїх ворогів підніжком для твоїх ніг? **14.** Чи не всі є духами служіння, що посилаються на службу задля тих, які мають успадкувати спасіння?

## Глава 2

**1.** Ось чому ми повинні бути дуже уважними до почутого, щоб часом не відпасти. **2.** Бо якщо слово, сказане ангелами, було певним, і кожний переступ та непослух дістали справедливу відплату, **3.** то як ми уникнемо її, якщо занедбаємо таке велике спасіння? Воно мало початок у проповіді Господа, і було пітверджене в нас тими, хто його почув. **4.** А Бог свідчив знаками, і чудами, і різними силами, і роздаванням Святого Духа - за свою волею. **5.** Бо не ангелам підпорядкував майбутній світ, про який говоримо. **6.** Засвідчив же десь хтось, кажучи: Чим є людина, що пам'ятаєш про неї, або людський син, що навідуєшся до нього? **7.** Ти зробив її не набагато меншою від ангелів, ти увінчав її славою і честю; **8.** все підкорив ти під її ноги. Коли ж підпорядкував її усе, то не залишив нічого, що не було б її не підпорядковане. **9.** А бачимо Ісуса, який через терпіння смерти був увінчаний славою і честю, який не набагато був меншим від ангелів, щоб за Божою ласкою зазнати за всіх смерти. **10.** Бо так і мало бути, що він, - задля якого все і через якого все, який привів багатьох синів до слави, - удосконалив був стражданнями провідника їхнього спасіння. **11.** Бо і той, що освячує, і ті, що освячуються, - всі від одного. Через це не соромиться називати їх

братами, **12.** кажучи: Сповіщу твоє ім'я моїм братам, серед церкви оспіуватиму тебе. **13.** І знову: Я буду надіятися на нього. І ще: Ось я і діти, яких мені дав Бог. **14.** А що діти стали спільниками тіла й крові, то й він став їхнім спільником, щоб своєю смертю знищити того, хто має владу смерти, тобто диявола, **15.** ю визволити тих, які через страх смерти усе життя були підпорядковані рабству. **16.** Бо не від ангелів приймає, але приймає з Авраамового насіння. **17.** Тому треба було юому в усьому уподібнитися братам, щоб бути милосердним і вірним архиереєм перед Богом, щоб спокутувати людські гріхи. **18.** Бо в чому сам постраждав, бувши випробованим, може допомогти ю випробовуваним.

### Глава 3

**1.** Тому, святі брати, учасники небесного покликання, вважайте на посланця і архиерея нашого віровизнання - Ісуса, **2.** який вірний тому, хто поставив його, як ото і Мойсей у всьому його домі. **3.** Бо він гідний настільки більшої слави, ніж Мойсей, наскільки більшу честь має будівничий, ніж дім. **4.** Адже кожний будинок хтось буде, а той, хто збудував усе, - Бог. **5.** Мойсей же був вірний у всьому його домі, як слуга - для свідчення сказаного. **6.** Христос же - як Син у своєму домі, - а цим домом є ми, якщо [аж до кінця впевнено] збережемо відвагу та похвалу надії. **7.** Тому так промовляє Святий Дух: Сьогодні, як почуєте його голос, **8.** не робіть закам'янілими ваші серця, як ото було під час випробування у день спокуси в пустині, - **9.** де [мене] спокушували ваші батьки, - випробовували [мене] ю побачили мої вчинки **10.** упродовж сорока років. І тому я обурився цим родом і сказав: Постійно вони баламутяться серцем, не пізнали вони моїх шляхів, **11.** тому я присягнув у своїм гніві, що вони не ввійдуть до моого спочинку. **12.** Остерігайтесь, брати, щоб часом не було в когось із вас лукаве серце, повне невіри, щоб відступити від живого Бога; **13.** але потішайте себе щодня, доки це нині триває, щоб не закам'янів дехто з вас оманою гріха. **14.** Бо ми стали співучасниками Христа, якщо початок життя твердо збережемо аж до кінця, - **15.** як ото мовиться: Сьогодні, коли почуєте його голос, не робіть закам'янілими ваші серця, як було під час нарікань. **16.** Бо хто ті, що почули, але прогнівили? Хіба не всі ті, що вийшли з Єгипту з Мойсеєм? **17.** Ким же він обурювався сорок років? Чи не тими, що згрішили і чиї кості полягли в пустині? **18.** Кому присягав, що не ввійдуть до його спочинку, як не тим, що противилися? **19.** І ми бачимо, що вони не змогли ввійти через своє невірство!

### Глава 4

**1.** Біймося ж, поки діє обітниця, щоб ми ввійшли до його спочинку, аби не здавалося комусь з вас, що спізнився. **2.** Бо ю ми, як і вони, одержали добру вістку; але слово, яке слухали, не дало їм користі, бо не слухали з вірою. **3.** Входимо ж до спочинку ми, що повірили, як він провістив: Я присягнув був у моїм гніві, що не ввійдуть до моого спочинку, хоч і діла були закінчені при створенні світу. **4.** Бо сказав десь про сьомий день отак: І спочив Бог сьомого дня від усіх своїх

діл. **5.** І знову тут: Не ввійдуть до моого спочинку. **6.** Отож виходить, що деякі ввійдуть до нього, а ті, що раніше одержали добру вістку, не ввійшли через непокірливість. **7.** І знову призначає якийсь день - сьогодні, - кажучи через Давида по багатьох роках те, про що раніше йшлося: Сьогодні, як почуєте його голос, не робіть закам'янілими ваших сердець. **8.** Бо якби Ісус дав їм спочинок, то не казав би після цього про інший день. **9.** Збережено ж суботу для Божого люду, **10.** бо хто ввійшов до його спочинку, той і відпочив від своїх діл, - як Бог від своїх. **11.** Тож поспішімо ввійти до того спочинку, щоб хтось не впав у непокору - за тим прикладом. **12.** Бо Боже слово живе й діє, воно гостріше від усякого двосічного меча і проходить аж до поділу душі й духа, суглобів і мозку, судить думки й помисли серця. **13.** І нема створіння, яке сковалося б від нього, але все відкрите й виявлене перед його очима, - йому дамо звіт! **14.** Отож, маючи великого архиєрея, який пройшов небо, - Ісуса, Божого сина, - тримаймося віровизнання. **15.** Бо не маємо архиєрея, який не може співчувати нашим слабостям, але випробуваний у всьому, як і ми, за винятком гріха. **16.** Приступім, отже, сміливо до престолу ласки, щоб одержали ми милосердя і знайшли ласку для своєчасної допомоги.

## Глава 5

**1.** Кожний же архиєрей, який добирається з-поміж людей, ставиться для людей у Божих справах, щоб приносив дари та жертви за гріхи; **2.** щоб міг співчувати необізнаним та і що заблукали, бо й сам перейнятий слабістю, **3.** і тому повинен приносити жертви за гріхи як за людей, так і за себе. **4.** І ніхто сам від себе не приймає чести, але тільки покликаний Богом, як ото Аарон. **5.** Так і Христос не сам себе прославив, щоб стати архиєреєм, але той, що казав до нього: Ти мій Син, я сьогодні породив тебе. **6.** І в іншому місці говорить: Ти священик навіки за чином Мелхиседека. **7.** Він, коли був у своєму тілі, принісши з великим риданням і слізами благання і молитви до того, який може спасти його від смерти, і був вислуханий за благочестя. **8.** Хоч він і Син, проте навчився послуху від того, що потерпів. **9.** Удосконалившись, він став причиною вічного спасіння всіх, хто йому слухняний, - **10.** і Бог назвав його архиєреєм за чином Мелхиседека. **11.** Про це нам треба багато сказати, - та нелегко це висловити, бо ви стали нездатні слухати. **12.** Адже ви, що мали б бути вчителями з огляду на вік, а знову потребуєте, щоб вас хтось навчав слів Божих з самого початку, - потребуєте молока, а не твердої їжі. **13.** Бо кожний, хто бере молоко, - ще недосвідчений у слові правди, бо є немовлям. **14.** А тверда їжа - для дорослих, які мають випробовані звичкою почуття, щоб розрізняти добро і зло.

## Глава 6

**1.** Тому залишимо початки Христової науки і звернімося до досконалости, щоб знову не покладати основи - покаяння з мертвих діл та віри в Бога - **2.** навчання про хрещення і покладання рук, про воскресіння мертвих і про вічний суд. **3.** І це зробимо, якщо Бог дозволить. **4.** Бо неможливо, щоб

ті, що раз просвітилися, і скуштували небесного дару, і стали учасниками Святого Духа, **5.** і скуштували добра Божого слова та сили майбутнього віку, - **6.** відпали; знову обновлялися до покаяння - і вдруге розпинали та зневажали в собі Божого Сина! **7.** Бо земля, що напилася дощу, що часто її окропляє, - яка родить добре зілля тим, які її обробляють, - одержує благословення від Бога. **8.** А та, що зrostила терня і бур'ян, - непотрібна і близька до прокляття, її кінець - спалення. **9.** Улюблені, ми певні, що з вами краще і що тримається спасіння, хоч і так говоримо. **10.** Бо Бог не є несправедливий, щоб забути ваше діло і [працю] любови, яку показали ви стосовно його імені, послуживши і служачи святым. **11.** Бажаємо ж, щоб кожний із вас виявляв ту саму дбайливість на певність надії аж до кінця, **12.** щоб не були ви ледачими, а наслідували тих, що вспадковують обітниці вірою і терпінням. **13.** Бог, давши обітницю Авраамові й не маючи ким більшим клястися, - поклявся собою, **14.** кажучи: По правді благословляючи, - благословлю тебе і, розмножуючи, - розмножу тебе. **15.** Тож бувши терплячим, одержав обітницю. **16.** Люди клянуться вищим, - адже клятва для підтвердження є край усякої їхньої незгоди. **17.** Тим більше Бог, бажаючи показати спадкоємцям обітниці незмінність свого рішення, склав клятву, **18.** щоб у тих двох незмінних речах, у яких неможливо, щоб обманув Бог, - і мали велику втіху ми, які прибігли триматися за теперішню надію. **19.** Вона, мов якір для душі, твердий та певний, і входить усередину за внутрішню заслону, **20.** куди за нас увійшов предтеча Христос, ставши навіки архиєреєм за чином Мелхиседека.

## Глава 7

**1.** Бо цей Мелхиседек, цар Салимський, священик Бога Всешинього, зустрів був Авраама, коли той повертається з бою з царями, і благословив його; **2.** і Авраам виділив йому десятину з усього; він насамперед означає цар справедливості; потім же - і цар Салимський, тобто цар миру, - **3.** без батька, без матері, без родоводу, який не має ні початку днів, ані кінця життя; він подібний до Божого Сина і залишається священиком назавжди. **4.** Бачите, яким великим є той, кому патріярх Авраам дав десятину найкращої здобичі! **5.** Ті з синів Левія, що одержують священство, мають заповідь за законом брати десятину з людей, тобто із своїх братів, хоч і вони з роду Авраама. **6.** А той, що не був з їхнього роду, взяв десятину від Авраама, і поблагословив того, що мав обітниці. **7.** Без жодної суперечки - менше благословляється більшим. **8.** І тут десятини одержують смертні люди, а там - той, про кого свідчать, що він живий. **9.** І, так би мовити, через Авраама й Левій, що бере десятини, дав десятину, **10.** бо ще не народився від батька, коли його зустрів Мелхиседек. **11.** Отже, якби досконалість була через левітське священство, - адже через нього народ одержав закон, - то навіщо треба було, щоб з'явився ще інший священик - за чином Мелхиседека, а не названий за чином Аарона? **12.** Це тому, що зі зміною священства, треба, щоб змінився і закон. **13.** Бо той, про кого йдеться, належав до іншого племени, з якого ніхто не мав участі в

жертвінику. **14.** Відомо ж бо, що наш Господь походив з Юди, - а про це плем'я Мойсей нічого не говорив щодо священства. **15.** Це стає ще яснішим, коли за подобою Мелхиседека з'являється інший священик, **16.** який був таким не за законом тілесної заповіді, але за силою незнищеннего життя. **17.** Бо свідчить: Ти священик навіки за чином Мелхиседека. **18.** Попередня заповідь скасовується через її неміцність і некорисність; **19.** бо закон нічого не вдосконалив; зміна ж на кращу надію, якою ми наближаємося до Бога. **20.** І наскільки це не без клятви, - бо вони стали священиками без клятви, **21.** а цей з клятвою через того, хто до ного каже: Поклявся Господь і не розкастеться, що ти є священиком навіки [за чином Мелхиседека], **22.** настільки й Ісус став запорукою кращого заповіту. **23.** Тих священиків було багато, бо смерть не давала залишатися їм, - **24.** а цей, перебуваючи вічно, має священство нескінченне. **25.** Тому, будучи завжди живим, і може завжди спасати тих, що приходять до Бога через нього, щоб заступався за них. **26.** Отакого потрібно було нам архиєрея - святого, незлобивого, невинного, відділеного від грішників, вищого від неба; **27.** який не має потреби щодня, як архиєреї, приносити жертву спочатку за свої гріхи, а потім за гріхи народу. Бо він це зробив раз, принісши себе. **28.** Адже закон велів наставляти архиєреями людей, що мають неміч; а слово клятви, що після закону, поставило навіки досконалого сина.

## Глава 8

**1.** У тому, про що я веду мову, головним є ось що: маємо такого архиєрея, який сів на небі праворуч престолу величині. **2.** Він - служитель святих і шатра правди, яке настановив Господь, а не людина. **3.** Бо кожний архиєрей настановляється на те, щоб приносити дари й жертви; тому й потрібно, щоб і цей мав що принести. **4.** Коли б він був на землі, то не був би священиком, бо є ті, що приносять дари за законом **5.** і які служать образові й тіні небесного, як ото було сказано Мойсеєві, коли мав зробити шатро: Пильний, кажу, і зроби все за зразком, який був показаний тобі на горі. **6.** А він тепер одержав краще служіння, бо він є посередником кращого заповіту, узаконеного на кращих обітницях. **7.** Бо якщо б перший закон був бездоганним, то не шукалося б місця для другого. **8.** Докоряючи їм, мовить: Ось надходять дні, мовить Господь, коли з домом Ізраїля і з домом Юди Я укладу Новий Завіт. **9.** Не за заповітом, який я уклав був з їхніми батьками того дня, коли взяв я їх за руку, щоб їх вивести з Єгипетської землі. Але оскільки вони порушили мій заповіт, то я їх покинув, каже Господь. **10.** А це завіт, який я укладу з домом Ізраїля після тих днів, говорити Господь, - покладу мої закони в їхній розум, напишу їх на їхніх серцях, і буду для них Богом, і вони будуть для мене народом. **11.** І кожний не буде навчати свого близнього й свого брата, кажучи: Пізнай Господа: - бо всі пізнають мене, від малого аж до їхнього великого. **12.** Буду бо я милосердий до їхніх несправедливостей і більше не згадаю їхніх гріхів [та

їхніх беззаконь]. **13.** Коли ж мовить новий, то тим самим перший визнає старим; а те, що давніє і старіє, близьке до зітління.

## Глава 9

**1.** Перший же мав постанови, служби та земну святиню. **2.** Бо спочатку було збудоване шатро, в якому були і свічник, і стіл, і хлібі принесення, що називається святим. **3.** За другою ж заслоною - шатро, що звється святе святих, **4.** що має і золоту кадильницю, і ковчег заповіту, кутий всюди золотом, у якому була золота посудина, що має манну, і палиця Аарона, що розцвіла, і таблиці заповіту. **5.** Над ним же - херувими слави, що затінюють вівтар, про які нині не час говорити докладно. **6.** Згідно з установленням, до першого шатра постійно входили священики, щоб виконувати служби; **7.** до другого - один раз на рік заходив лише архиєрей, - не без крові, яку приносив за себе і за гріхи народу. **8.** Святий Дух засвідчує це, що шлях до святині ще не відкритий, коли ще стоїть перше шатро. **9.** Воно - образ теперішнього часу, в якому приносяться дари й жертви, що не можуть удосконалити сумління того, хто служить, **10.** що тільки в їжі, напоях, різних обмиваннях, оправдання для тіла, - і залишаються аж до часу виправлення. **11.** Христос же прийшов як архиєрей майбутніх благ - з більшим, досконалішим, нерукотворним шатром, тобто нетутешнього творення, **12.** і не з кров'ю цапів і телят, але з власною кров'ю увійшов він один раз до святині та й набув вічного відкуплення. **13.** Бо якщо кров козлів і телят та попіл телиць, коли покроплять, освячує нечистих на очищення тіла, - **14.** то наскільки більше кров Христа, який Святым Духом приніс себе незаплямованим Богові, очистить наше сумління від мертвих діл, щоб ми служили живому Богові. **15.** І тому він є посередником Нового Завіту, щоб через смерть для відкуплення від прогріхів, у першому Завіті, покликані одержали обітницю вічної спадщини. **16.** Бо де заповіт, там має бути смерть заповітника; **17.** адже ж заповіт має силу після мертвих, і не має жодної вартості, коли живе заповітник. **18.** Отож і перший не був освячений без крові. **19.** Адже Мойсей, проголосивши усі заповіді за законом, усім людям узвівши кров цапів і телят разом з водою та червоною вовною, з ісопом та й покропив самі ж оті книги, і весь народ, **20.** промовляючи: Це кров заповіту, який заповів вам Бог. **21.** І шатро, і весь посуд для служіння також окропив кров'ю. **22.** І відтоді все за законом очищується кров'ю, і без кровопролиття не буває відпущення. **23.** Отож, треба було, щоб образи небесних отак очищалися, а саме небесне - кращими від цих жертвами. **24.** Бо Христос не ввійшов до рукотворної святині, яка мала вигляд правдивої, але до самого неба, щоб тепер з'явитися перед Божим обличчям за нас. **25.** І не для того, щоб багато разів приносити себе, як ото архиєрей входить до святого щороку з чужою кров'ю, - **26.** інакше треба було б йому багато разів терпіти від створення всесвіту. Тепер же з'явився він один раз наприкінці віков, щоб своєю жертвою знищити гріх. **27.** І так, як установлено людям один

раз умерти, а потім суд, - **28.** так і Христос раз приніс себе, щоб узяти гріхи багатьох; вдруге ж з'явиться не задля гріха, тим, що очікують його [з вірою] на спасіння.

## Глава 10

**1.** Бо закон, маючи тінь майбутнього добра, а не сам образ речей, тими самими жертвами, які щороку постійно приносяться, не може ніколи вдосконалити тих, що приходять. **2.** Інакше вони перестали б приноситися, бо не було б більше жодного відчуття гріхів у тих, які служать і які раз очистилися. **3.** Але в них є усвідомлення гріхів щороку, **4.** бо неможливо, щоб кров телят і цапів відпускала гріхи. **5.** Тому, входячи до світу, каже: Жертви й приношення ти не схотів, але тіло ти дав мені. **6.** Всепалення і жертви за гріхи тобі не сподобалися. **7.** Тоді я сказав: Ось іду, - на початку книги написано про мене, щоб виконати Боже, твою волю. **8.** Сказавши спочатку, що ні жертви, ні приношень, ні всепалень за гріхи, - які згідно з законом приносяться, - не забажав ти і не вподобав собі- **9.** потім додав: Ось іду, щоб виконати волю твою. Скасовує він перше, щоб поставити друге. **10.** В тій волі ми освячені одноразовим принесенням тіла Ісуса Христа. **11.** І кожний священик стоїть щоденно на службі, і багато разів приносить ті самі жертви, які ніколи не можуть скасувати гріхів. **12.** Він же, раз принісши жертву за гріхи, завжди сидить праворуч Бога, **13.** далі очікуючи, доки його вороги не будуть покладені підніжжям його ніг. **14.** Бо одним приношенням він назавжди вдосконалив тих, що освячуються. **15.** Свідчить же нам і Святий Дух, згідно із сказаним: **16.** Оце і є заповіт, що я його заповідаю їм по тих днях, - мовить Господь. - Дам мої закони в їхні серця, і запишу їх у їхній розум, - **17.** і більше не згадаю їхніх гріхів та їхніх беззаконь. **18.** А де є відпущення їх, там немає приношення за гріхи. **19.** Отож, брати, маємо сміливість заходити до святині кров'ю Ісуса - **20.** новою і живою дорогою, яку він відкрив нам заслоною, тобто своїм тілом, **21.** і великого архиерея в Божім домі. **22.** Приступаймо ж із щирим серцем, у повноті віри, очистивши серця від недоброго сумління, обмивши тіла чистою водою. **23.** Непохитно держімо визнання надії, - бо вірний той, що обіцяє! **24.** Будьмо уважні один до одного, заохочуймо до любові та добрих діл; **25.** не залишаймо своїх зібрань, як ото деякі ввели у звичку; але заохочуймося, - і тим більше, чим більше бачите, що наближається день. **26.** Бо коли ми добровільно грішимо після того, як одержали пізнання правди, то нема більше жертви за гріхи; **27.** а є якесь страшне очікування суду і палаючого вогню, що має пожерти противників. **28.** Як хто відрікся закону Мойсея, той без милосердя гине при двох або трьох свідках. **29.** Зважте, якої гіршої муки заслужить той, хто потоптав Божого Сина, хто не пошанував крові заповіту, якою освятився, хто зневажив Духа ласки? **30.** Ми знаємо того, хто сказав: У мене помста - і я відплачу, [говорить Господь]. І знову: Господь судитиме свій народ. **31.** Страшна річ - потрапити в руки живого Бога! **32.** Згадуйте ж минулі дні, коли ви, просвітившись, зазнали великої боротьби терпінь, **33.** бувши або видовищем у зневагах і знущаннях, або ж спільниками тих, що мали таке

життя. **34.** Ви ж терпіли разом із в'язнями, з радістю приймали розграбування вашого майна, знаючи, що маєте для себе вічне й ліпше майно [на небі]. **35.** Тож не відкидайте вашої сміливости, бо вона має велику винагороду. **36.** Вам потрібна терпеливість, щоб виконати Божу волю і одержати обітницю. **37.** Бо ще трохи, - дуже недовго - і прийде той, хто йде, - і не забариться. **38.** Праведний мій житиме вірою, а коли відступить, то моя душа не матиме вподобання в ньому. **39.** Ми ж не з тих, що відступають на загибел, але з тих, що вірять для спасіння душі.

## Глава 11

**1.** Віра ж є підставою для надії, доказом речей, недоступних для споглядання. **2.** У ній були засвідчені давні. **3.** Вірою розуміємо, що віки створені Божим словом, тож із невидимого постало видиме. **4.** Вірою Авель приніс Богові більшу жертву, ніж Каїн, нею засвідчено, що він є праведником, бо про його дари свідчив Бог; нею він промовляє і після смерти. **5.** Вірою Енох був перенесений, щоб не побачив смерти; і його не знайшли тому, що Бог його переніс. Бо перед перенесенням було засвідчено, що він догодив Богові. **6.** Без віри неможливо догодити. Тим, що приходять до Бога, треба вірити, що він є, і що винагороджує тих, які його шукають. **7.** Вірою Ной, одержавши об'явлення про те, чого ще не бачив, зі страхом зробив корабля для врятування свого дому; чим засудив увесь світ і став спадкоємцем тієї справедливости, яка походить з віри. **8.** Вірою Авраам, коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадщину, - послухався і пішов, не відаючи, куди йде. **9.** Вірою прибув до обіцяної землі, мов до чужої, оселившись під шатрами з Ісааком і Яковом - співспадкоємцями тієї самої обітниці; **10.** бо очікував заснування міста з підвалинами, творцем і будівничим якого є Бог. **11.** Вірою ж і сама Сарра, бувши неплідною, дістала силу прийняти насіння - і [народила] в похилому віці, бо вважала вірним того, що обіцяв. **12.** І тому з одного - й до того ж завмерлого - народилося так багато, - наче зірок на небі, наче піску незліченного край моря. **13.** Усі вони повмирали у вірі, не одержавши обітниць, але здалека побачили їх, і привітали, і визнали, що вони є чужинцями і прихильниками на землі. **14.** Бо ті, що так кажуть, визнають, що шукають батьківщини. **15.** І якби пам'ятали те, звідки відійшли, то мали б доста часу повернутися. **16.** Нині ж кращого бажають, тобто небесного. Тому Бог не соромиться їх називати себе їхнім Богом: адже він приготував їм місто. **17.** Авраам, бувши випробовуваний вірою, привів Ісаака, і маючи обітниці, приніс єдинородного сина, **18.** до якого було сказано, що в Ісаакові назв'ється твоє насіння. **19.** Бо він зрозумів, що Бог має силу воскресити з мертвих, тому й одержав його як прообраз. **20.** Вірою в майбутнє поблагословив Ісаак Якова та Ісава. **21.** Вірою Яків, помираючи, поблагословив кожного з Йосипових синів - і схилився на руків'я своєї палиці. **22.** Вірою Йосип, помираючи, нагадував про вихід синів Ізраїля і зробив заповіт про свої кості. **23.** Вірою Мойсей, коли народився, то три місяці переховуваний був своїми батьками, бо побачили вони, що дитя гарне, і не злякалися наказу царя. **24.** Вірою Мойсей, коли виріс, відмовився

називатися сином фараонової доњки; **25.** він краще зволив терпіти з Божим народом, ніж мати насолоду дочасного гріха. **26.** Вінуважав наругу Христа за більше багатство, ніж скарби Єгипту, - бо споглядав винагороду. **27.** Вірою покинув Єгипет, не злякавшись гніву царя, бо стояв непохитно, як той, що бачить Невидимого. **28.** Вірою справив він Пасху й пролиття крові, щоб той, що вигублював первістків, не доторкнувся до них. **29.** Вірою перейшли Червоне море, наче суходіл, на що спокусилися були й єгиптяни, але потонули. **30.** Вірою впали єрихонські мури по семиденнім обходженням. **31.** Вірою розпусниця Рахав не згинула з невірними, з миром прийнявши розвідників. **32.** І що ще скажу? Бо мені не стане часу, як розповідатиму про Гедеона, Варака, Самсона, Ефтає, Давида, Самуїла та про інших пророків, **33.** які вірою перемогли царства, вчинили справедливість, одержали обітниці, замкнули лев'ячі пащі, **34.** згасили силу вогню, втекли від гострого меча, набули сили в недузі, були сильними у війнах, обернули до втечі полки чужинців. **35.** Жінки одержали через воскресіння своїх мертвих; інші ж були закатовані, не одержавши спасіння, щоб мати краще воскресіння. **36.** Ще інші зазнали наруги та ран, а також кайданів і в'язниць. **37.** Були побиті камінням, були перерізані, вмерли, зарубані мечем, тинялися в овечих і в козячих шкурах - збідовані, знедолені, покривдені. **38.** Ті, яких світ не був вартий, тинялися в пустинях, у горах, у печерах, у темних яругах. **39.** І всі вони, засвідчені вірою, не одержали обітниці; **40.** бо Бог передбачив, для нас щось краще, - щоб вони не без нас одержали досконалість!

## Глава 12

**1.** Тому й ми, маючи довкола таку велику хмару свідків, відкиньмо всяку гордість та гріх, що нас легко обплутує, терпляче прямуймо до тієї боротьби, що перед нами, - **2.** дивлячись на начальника віри й вершителя, на Ісуса, який, замість належної йому радости, перетерпів, не зважаючи на сором, хреста і сів праворуч Божого престолу. **3.** Подумайте ж про того, хто від грішників перетерпів таку наругу проти себе, щоб і вам не знемогтися та не впасти своїми душами. **4.** Ви ще не боролися до крові, воюючи проти гріха. **5.** І забули про нагадування, яке вам, як синам, було сказане: Мій сину, не нехтуй Господніх доган і не падай духом, коли він картає. **6.** Бо кого Господь любить, того й карає, і б'є кожного сина, якого приймає. **7.** Якщо терпите догани, Бог з вами поводиться, як із синами. Хіба є такий син, якого батько не картає? **8.** Якщо ж ви залишилися без картання, якого зазнали всі, тоді ви байстрюки, а не сини. **9.** До того ж ми мали батьків, що карали наше тіло, і боялися; то чи не значно більше повинні підкоритися Батькові духов, щоб жити? **10.** Ті на короткий час карали нас, коли вважали це за потрібне; а цей - для нашої користі, щоб ми стали учасниками його святості. **11.** Бо кожна кара нинішнього часу не вважається радістю, але смутком; згодом же ті, що навчені нею, дістають мирний плід справедливості. **12.** Тому випростайте опущені руки й ослаблені коліна, **13.** і стежки для ваших ніг зробіть прямыми, щоб

кульгаве не збочило, але щоб виправилося. **14.** Майте мир з усіма і святість, без яких ніхто не побачить Господа. **15.** Пильнуйте, щоб ніхто не був позбавлений Божої ласки. Щоб у когось не виріс гіркий корінь та щоб не наробив прикроців, і ним щоб багато хто не опоганився. **16.** Щоб не був хто блудником або нечестивцем, як Ісаю, що за одну їжу віддав своє першорідство. **17.** Бо ж знайте, що й тоді, як забажав був успадкувати благословення, - був відкинений, бо не знайшов можливості покаятися, хоч слізно його шукав. **18.** Бо ви не приступили [до гори], до якої можна доторкнутися, та до палаючого вогню, і хмари, і темряви, і бурі, **19.** і звука сурми, і голосу слів, від якого ті, що чули, відмовилися, щоб більше не мовилося до них слово, **20.** бо не терпіли того, хто наказував: Коли й звірина доторкнеться до гори, буде побита камінням. **21.** І таким страшним було те видіння, що Мойсей сказав: Я жахаюся і тремчу. **22.** Але ви приступили до гори Сіон, до міста живого Бога, до небесного Єрусалима, до десятків тисяч ангелів, **23.** і торжество собору первістків, записаних на небі, до судді всіх - Бога, і до духів праведників, і досконалих, **24.** і до посередника Нового Завіту - Ісуса, і до крові очищення, що краще промовляє від Авельової. **25.** Пильнуйте, - не зрікайтесь того, хто говорить. Бо як не повтікали вони, що зрекліся того, хто пророкував на землі, тим більше ми, коли зрікаємося того, хто з неба, **26.** і голос якого тоді захитав землю, і який тепер обіцяв кажучи: Ще раз я струсону не тільки землею, але й небом? **27.** Оце ще раз означає заміну похитаного як такого, що створене, - аби залишилося тільки непохитне. **28.** Тому одержуючи непохитне царство, маємо ласку, якою шанобливо служимо Богові - з побожністю і страхом. **29.** Бо наш Бог - це нищівний вогонь.

## Глава 13

**1.** Нехай утверджується братолюбство. **2.** Не забувайте гостинності, бо нею деякі, не знаючи, прийняли ангелів. **3.** Пам'ятайте про в'язнів, наче з ними зв'язані; про тих, що терплять, бо й ви самі перебуваєте в тілі. **4.** Подружжя в усіх хай буде чесним і ліжко безплямним, розпусників же і перелюбників судитиме Бог. **5.** У поведінці будьте не грошолюбні, задоволені тим, що маєте. Бо він сказав: Я тебе не залишу і не відступлю від тебе! **6.** Тому ми відважуємося сказати: Господь - мені помічник, і я не злякаюся. Що зробить мені людина? **7.** Згадуйте ваших наставників, які проповідували вам Боже слово, і, споглядаючи кінець їхнього життя, наслідуйте віру. **8.** Ісус Христос учора, сьогодні і навіки той самий! **9.** Не приставайте до всіляких чужих вченъ. Бо добрے скріплювати серця ласкою, а не стравами, від яких не мали користі ті, що за ними ходили. **10.** Маємо жертвівника, з якого не мають права їсти ті, що в шатрі заповіту служать. **11.** Бо тіла тих тварин, кров яких архиерей вносить до святого за гріхи, спалюються поза табором. **12.** Тому й Ісус, щоб освятити народ своєю кров'ю, потерпів поза брамою. **13.** Тож виходьмо до нього поза табір, несучи його наручу, **14.** бо не маємо тут постійного міста, але шукаємо майбутнього. **15.** Отож, через нього завжди приноємо жертву хвали Богові, тобто плід вуст, що прославляють його ім'я.

**16.** Не забувайте чинити добро, спілкуйтесь, бо такими жертвами догождаєте Богові.  
**17.** Слухайтесь ваших наставників, підкоряйтесь їм, бо вони дбають про ваші душі, як ті, що мають дати звіт. Хай же вони роблять це з радістю, а не із зітханням, бо це для вас не корисне.  
**18.** Моліться за нас, бо надіємося, що маємо добре сумління, в усьому бажаючи поводитися чесно.  
**19.** Особливо ж прошу робити це, щоб я швидше був повернений вам. **20.** Бог же миру, що підняв з мертвих кров'ю вічного заповіту великого пастиря овець - нашого Господа Ісуса, - **21.** хай удосконалить вас у всякім добрім ділі, щоб виконати його волю, чинячи в вас усе міле для нього - через Ісуса Христа, якому слава на віки віків! Амінь. **22.** Прошу ж вас, брати, прийміть слово втіхи. Адже я написав вам коротко. **23.** Знайте, що наш брат Тимофій відпущенний - і я разом з ним; якщо він незабаром прийде, я вас побачу. **24.** Вітайте всіх ваших наставників та всіх святих. Вітають вас ті, що в Італії. **25.** Ласка з усіма вами! [Амінь]

## Біблія

### Новий переклад

Новий переклад УБТ Рафаїла Турконяка (1997-2007)

Українське біблійне товариство

Рафаїл Павлович Турконяк, 1997-2007

Форматований текст з виділенням слів Ісуса